

ERDÉLYI HÍRADÓ

Szombaton, Décember' 15-ikán, 1 8 2 8

Columbia — Nagybritannia — Frantziaország — Austria — Görögország — Törökország
 — A' Hartzmezőről — Erdélyország — Külömbfélék
 Magyarazó Jobbítás — Hirdetés

Columbia

A' Bolívar' oct. 14-edikei Hirdet-
 néenne: "Simon Bolívar, Columbiai E-
 őrlülő 'sat. — Minthogy a' köz-akarat e-
 őssen kimondotta a' nemzet' poltikai
 megjobbítása mellett akarattját; tehát,
 a' törvényszerző Hatalom engedett a' ti'
 kívánságtoknak, midőn a' nagy Convent'
 őssze-hívasát megparantsolta, hogy a'
 nép' képviselői, kívánságtok szerént, a'
 Közársaságot, vallásunkal, hajlandósá-
 gainkal, és kétséges állapotunkal egy-
 zyezőleg, újj labra állítsák. Valóban
 nem is kívánt a' nép semmit, a' mi az
 ő' magános hasznával megegyeztethe-
 tetlen volt volna. Azomban, az egész
 nemzet' reménysege megsalattatott egy
 deig a' nagy Conventben, minthogy ez
 végre, kéntelennek látta saját felbomlá-
 át, mivel' némellyek magokat a' több-
 ég' akarattjának vakon vetették alája, má-
 lok pedig szorongattatástól elfogattatva,
 olyan törvények' elmellőzése által, mely-
 yeket nekik lelkek' esmérete és vélekedé-
 se parantsolt. A' köz-dolog' Constitutiója
 nem bírt többé saját törvényes erejé-
 vel a' nagy sereg felett, mivel' éppen az
 a' Convent maga tette őtet semmivé,
 hogy egy akarattal hátrazta-meg ujji-
 tásának szükséges voltát. A' nép, mely
 már most az ő' jussait fenyegető vesze-
 delem' nagyságát által-látta, az ország-
 lómódi Előkelőséget, mellyet amannak
 által vallott volt, ismét magához vette,

és hirteleni vele-élese által fejedelmi ha-
 talmanak, gondoskodott a' maga' szeren-
 tsés állapotjáról és jövődő bátorságban-
 létéről. A' nép-fejedelemség méltózta-
 tott engem' szolgálja' titulussával meg-
 tisztelni, s meghatalmasított azonkívül,
 parantsolattjainak végbe-vitelére. Az én'
 characterem, mint első Magistratus-sze-
 mélljé, magassabb gráduuban szabta e-
 lőmbé kötelességeimet, mint-sem tehet-
 tségeim annak megfelelhethének, a' nem-
 zetnek egedelmeskedni s neki szolgálni.
 Egy olyan fontos idő' pillanatjában,
 nem lehetett nekem, a' bennem vetett
 bizodalom' felvételétől magamat elhú-
 zom -oly' bizodalom, mely engem' rend-
 kívülvaló ditsósség által, földhöz vér,
 midőn ugyanazon időben, ügytelensége n'
 érzése által, megaláz. Columbiaiak! le-
 kötelezem magamat feltétel nélkül min-
 den törvényes kívánságtoknak engedel-
 meskedni, és szent hitvallástokat, mint
 hitet és a' törvénykönyvet, védelmezni,
 mely által kellene vezéreltetnie minden
 jó Columbiaiaknak. Meg fogom parantsol-
 ni, hogy nektek igasságot tegyenek; mert,
 ez a' kezdet-eredeti természet-törvény,
 és a' pölgárok' mindennel-köz bizodal-
 ma. A' köz-birtok' kormányozásában kí-
 mélve banni a' költséggel, e' legyen a'
 ti' szolgátok' különös gondja. Ditsóssége-
 sen mutassuk mi ki magunkat az által,
 hogy Columbia' kötelességének, a' ne-
 mes lelkü idegenek eránt, megfelelünk.

Egy szóval, a' legfelső hatalmat, tsak azon óráig tartom-meg, mikor ti nekem azt parantsolhatnátok, hogy azt ismét vissza adjam; és ha külömben, nem határozhatok azt meg előre; én, egy esztendő lefoljása alatt, a' nemzeti képviseletet össze hívatom. Columbiaiak! Nem akarok nektek szabadságról szólni: mert, ha ígéreteimet beteljesítem, úgy, több vagytok ti mint szabad—tisztelni fognak úteket, és azonkívül, minek beszélünk dictatorság alatt szabadságról? Tsefékedjétek-meg hogy a' nép között, mely engedelmeskedik, 's a' között, ki mint fő, országol, eggyesség uralkodjon.

Nagybritannia

Némely Journálok szerint, Stubbs és Saldanha Generálok, a' most Angliában tartózkodó portugallus szökevényekkel, Potugallba akarnak vitortlázni. Egy költsön vejendő pénzről is beszélnek, mely 220 ezer font Sterlinget, a' Don Pedro' és leánya kezességére alkudoznak.

London, nov. 11. — Nem unják-el az Anglusok az ő' jó Királyok' és hihető-Koronaörökösök' egészségéről beszélni. Most, mindeniket ismét veszedelemben mondják forogni.

Franciaország

A' Gazette állítja, kereskedő levelek után, hogy Madridba hivatalosan hírré adták a' portugalli újj pártütök' eltöröltetését.

A' patراسي Gouverneur, félvén a' Nagyúr' haragjától, ezt a' tzikkeljt iktattatta a' feltételes alkuba: "hogy Rigny Adm. adjon szállító-hajókat a' varvéd' Alexandriába, de, nem Konst poljba, nem is honnjokba, vitelére. Mikor a' katonaság a' tenger partra érkezett, és erőltetni akarták a' hajókra-szállásra, hogy Alexandriába menjenek, mind pár-

tot ütöttek, melynek áldozattjai, az Egyiptombeliek' és a' Móreótak' Vezérei lettek; azt mondják — lemeszárolták őket. Ere, a' frantzia katonaság megtámodta a' pártütöket, és semmivé tette, vagy széjjel kergette.—Ezen (igen kétséges) tudósítás' forrása egy hajókapitány volna, ki ott jelen volt. — Még is jó lesz nem hinni egy-ideig.

Austria

Egy austriai hajóseregetske, mely 1 fregatte-ből, egy első rangu korvetteből és egy briggből 's egynehány könnyű hajókból áll, a' marocconi tengerpartokhoz ment, Accurti Kapitány alatt. Ezen hadiszállítvány' indító oka az, mivel' a' marocconi ólalkodó hajók elvettek egynehány austriai kereskedő-hajót.

Lemberg, nov. 12. — Azt írják ide Brody-ből, hogy a' kurírozás Jassy és Varsó között foljvást igen sűrű; melylyen most nagyon tsudálkozhatni, mivel' a' muszka Tsászár, nints már a' hadseregnél, a' mikor rendes egybekötetés volt a' fő-szállás és Berlin között, Varsón által. Azt hírelük, a' többek közt, hogy a' lengyel hadsereg a' Vajdaságokba szállana; és Konstantin Nagyherczeg Pétervárra utazna, hogy a' Tsászár' parantsolatait a' háború' további folytatására — nézve, megértse; minthogy neki egy igen fontos vezérséget szántak volna.

Görögország

A' Moniteurben kijött némely tudósítások, Moreából.—Rigny Vice-Admirálnak, a' levantei vizekben a' frantzia tengeri erő' Fő-Vezérének, hivatali tudósítása a' tengeri Ministerhez, Patrásból, nov. 4-sőjén.

Monseigneur! Maison Gen. környületes tudósíást fog tenni Hadminister Urhoz a' móreai Kastélj' megvételei végre-hajtott hadi munkákról, melyben 600

ember, a pátrási feltételes alku megkötése után, melynek ők nem akarták magokat alávetni, bezárták magát. En, csak azt a részét adom a dolognak elő, a melyet a tengeri erő ezen hadi munkánál elkövetett. Mielőtt a Fő-Vezér által vezéreltetett segedelem megérkezett volna, Schneider Gen. kiállított a Berry-Hzgné, Armide és Didó fregattek és Blonde's Talbot anglus fregattek segedelme mellett, nyoltz 18-fontost. A Conquerant és szállító hajók megérkezésével, mellyeken az ostromló ágyúk voltak, még két 24-fontost, azon liniahajóról, és az ostromló ágyúkat, 2 mošarat és 2 haubitzet adhattak amazokhoz. Oct. 30- adikán viradtakor, a rés-törő ágyúpad elkezdette a tüzelést, a várhoz 40 toise-ról A földi és tengeri ágyúság, délelőtt már rést csinált, mikor egy szó-váltó (parlamentaire) és a fejer zászló jelentették, hogy a várvéd megadja magát. Mindjárt azután elfoglalta egy Tsapat a várat, és azon pillantattól fogva tökéletesen ki volt irtve Móraea a Törököktől, és úgy lehet azt nézni, mint a júl. 6-odikai Kötés által neki készített kormányozás alatt állót. — A tengeri szolgálatbeliek egyáltalában kimutatták ditséretes magok viseletét. Ditsősége sen emliti itt, kinevezve, ezeket: Maudut-Duplessis, Hugon és Villeneuve Hajó-Kapitányok, és Leferec Hajó-Hadnagy a Dido-n, Poudra Fénrik az Armide-n, Dubouctiez, Berry Hzgné-n, és Jullon a Conquerant-on, kik a rés-törő ágyúpadot igazgatták, és Van Dokum (nem Wandokum, mint a német Híradó mondja: Utrecht fi, az öreg Canalison a háza, Paderborn-al által ellenben, a hol a Magyar Kavallérok's Tudosok legszebb Lugdunumi Classicusokat szoktak vásárolni). Ditséri még az Anglusok közzül Lyons Kapitányt és az

első Hadnagyot Luckraftot, s az egész népséget. Lasington, az angl. bombi hányó Kapitányt, az Etnáról, ki egy ágyú-lövetnyiról igen találóson hanyatta a bombikat: a mi az ellent-állást jóval rövidítette.

A Tisztek és Matrózok név-lai-stromát, küldöm Excellentiádnak, hogy azok mellett szálljon a Király előtt. A tengeri erőnek 5 sebesse lett, 4 a Conqueranton, egy az-Armide-n.

Mintegy 2500 török familia van még Móraéban, kik onnan elkívánkoznak költözni, — ezt írja de Rigny V. Adm. egy más levelében; 12 szállító hajót rendelék alájok: mikor osztán Móraéban egy török ember-sem marad.

Pulteney Malcolm angl. V. Admirállal közlött, a lepantói Basának Maisson Gen. és de Regny V. Adm. által írt javallat: "Alatt írtaknak van szerentséjek a lepantói Basa ÓExjának tudtára adni, hogy a móreai kastély elfoglalására elkövetett rendszabásoknál korántsem a volt a szándék, hogy a rumeliai és lepantói kastélyok ellen valami ellenségeskedést vigyenek-végbe. Alatt megírtak (most, mikor már a móreai kastély kezek közt van) újabb bizonyosságát adják annak, midőn a Basának kinyilatkoztattják, hogy a lepantói tenger-öbölbeli hajókázást minden hadi hajókra nézve szabadnak tartják, de a mellett a vám-szedést a kereskedő hajóktól a rumeliai várak által, semmi módon nem akadályozzák; mert a lepantói öblöt részre-nem hajló tengernek tartják, mellyen se a Törököknek a Görögök ellen, se ezeknek a Törökök ellen hadakozni nem szabad, valamíg a Porta és a 3 egyesült Hatalmak között vég-szakasztó kötések nem fognak felállani. Alatt írtak, midőn ezt a rendszabást a lepantói Basának javallják, a-

zon reménységben vannak, hogy ő meg fogja esmérni azt az egyenességet és egyenes beszédet, mely szerint ők magokat viselik, valamint abban azt a kívánságot is, mely szerint minden egybe-zördülést kívánnak elkerülni, melyek miatt kénteleníthetnének ezt a tenger-öblöt kirekesztőleg elfoglalni, a helyett hogy barátságosan osztoznának rajta. — A' patراسى fő-szálláson, oct. 31-edikén, 1828. De Rigny, V. Adm. a' tengeri erő' Fő-vezére. Maison, O' legkeresztényebb Fő-hadseregeinek Gen. Fő-vezére, a' Szövetséges Udvarok' nevében munkálkodó.

Törökország

A' 3 szövetséges Udvar' Követei, egy hivatali Jegyzést adtak volna által Capodistrias Grófnak, melyben ők, ha a' Porta, még is nyakason húzná-vonná magát a' görögországi békekötéstől, ki nyilatkoztatják, hogy a' Görögország' határszél-rendbeszedése, már most az ő belé - szállása nélkül is mindjárt végrehajthatik; és hogy a' frantzia Fővezér a' móreai erősségeket a' Capodistrias által küldendő katonaságnak által fogná-adni, ha ezt, még most-se kíváná. — Oct. 18-adikáig szóló smyrnai levelek semmit-se szólnak a' Dardanellék' berekesztéséről.

Triestből írják nov. 16-odikán, hogy némely otrantoi levelek szerint, a' 5 Hatalom' Követei és Capodistrias Gr. Pórosban, Görögország' határszéleiről tanácskoztak, és rövid időn meg fogna jelenni ezen fontos tárgyról a' tudósítás. Ha hihető volna azon levelek' értelme, úgy még Thessalia is az újj Státushoz tartozna. De ez már, még az Előülő egyszer feladásánál is több volna.—sokat beszélgettek már kivált' a' frantzia Híradók, hogy a' móreai hadi-szállítvány, most hamar, majd későbbén fogna on-

nan haza költözni. Leglíhetőbb lessz az, hogy a' Frantziák addig laknak ott, valamíg Görögország' lábára nem kap. Kéves idő-mulva, az elterjedő frantzia és görög, s a' többiek' nagy kereskedése, s az egész korhel föld műveltetése fogja helyre-ütni a' nagy költséget.

Tsudállatos dolgokat beszéll egy idegen német Híradó, a' kis-Oláu-országban utazók' szájaból, hogy mintha a' Muszkák a' Kalefat' szomszédságában fekvő Dunaszigetből ágyuztak volna Vddint, 2 Mosee-t leseperttek, és az egész halpiatz' szomszédságabeli házak mind lángban voltak. — Ugyan, hogy lehet illyet okos ember, nov. 5-adikáról, mikor ott nem hogy Utazók, de mégtsak tekergők se járnak.

A' Sultán elvégezte volna magában, hogy a' háborút a' tél' lefolytával is egyre folytatja: könnyű ezt mondani. Az a' környület, hogy még most is, nov. 13-adikán, mikor külömben a' török seregek fel szoktak bomlani, szünet nélkül érkeznek-meg Asiából Konst.poljba a' seregek, főképpen a' lovasság, s folytatják uttjokat a' Balkán-felé, láttatik ezt a' szándékot megbizonyítani. A' nemrégiben itt által-ment, serege Tsapan-Oglunak, nagyobb részént lovasság, 12 ezer emberből állott: Nuri-Basával is erős sereg volt, Adenaból. — A' Muszkáknak egészen vissza kellett magokat Sumla mellől húzni, kiknek egy részek Silistria-felé, a' másik Karassu-felé vette-üttját. Hanem itt Konst.poljban, tsakugyan néhez valami bizonyost a' hartzmezőről megtudni; minthogy egy-részént a' Porta, Várna' megvétele-olta, foljvást halgat a' hadseregtől érkező tudósításokról, más-részént, mintegy 5 hét-olta, egy hajóse érkezett Odessából ide.

A' Hartzmezőről

Maga az odessai Journal 800-ra teszi

Muszkák' veszteségét, kiket Hussein Ba-
a, azoknak Silistriához költözések-köz-
en, elpotsékolt; e' mellett még elvet-
e azoknak holmijok' nagyobb részét is,
Rudsewits Gen. alatt. Ezt a' hírt nov.
7-edikén írják Odessából. — Azt is
mondja ezúttal, hogy nov. elején, elébb
' sok eső járhatatlanná tette a' vidé-
tet, utóbb nagy hó esett, ére megfa-
gyott; a' táborban minden marha elvez-
zett, 's a' katonaságnak se vihettek e-
seséget; mellyek együtt, véget-veiettek
vólna az idei táborozásnak. Úgy láttik,
hogy nekünk Magyaroknak teljes jussunk
van a' más nyakába-varnunk ezen ked-
vetlen példa-mondás' sújját — hartz után-
okos a' Magyar: midőn láttjuk, hogy
a' mi' szomszédunk az idén tanulta-meg
egy igazi iskolában, hogy a' legmegve-
tebb nemzet sem szellő.

Pétervárra vitte hírét a' Geismar
Baró Gen. Helytartó' Adjutánsa, hogy
a' Törökök egyszerre csak kiköltöztek
Kalefáthból, Viddinbe; mely szállást a'
Baró azonnal elfoglalt. A' Törökök leg-
kisebb kárt-se tettek a' földvárakban,
mellyek tövek-nyársakkal (pallisadák-
kal) vannak megerősítve, és tele van-
nak putrikkal (hurubákkal, Casematte).
Nem találják-ki a' kiköltözés' okát: mert
a' Muszkák megbetsülhetetlen állásnak
tartják azt. Mar most nem féltik többé
Kis-Olahorszagot a' viddini Törökök'
betsapásától.

A' Jassiban ösze-gyűlt muszka fő-
téli szálláson 22 Gen. és 58 Stáb-Tiszt
van, kik mind, az ottani Nemeseknél
(Boérknál) vannak szálvá; Wittgenstein
Gróf Hadmarsal, nevezetesen, Wornik
Alexander Paskau Kautacuzenó Boér
Úrnál.

Erdélyország

Kolozsvár, dec. 8. — A' tegnapi
napon, egy köztiszteletben álló ritka de-

rék tudós Férjfiúnak meghidegedett te-
temei szállítottak a' sír' nyugodalmába.
Professor, idősb Szilágyi Ferencz
ez, ki mint Nép és Ifjúság Tanító 56 esz-
tendők' lefoljta alatt, nem csak ritka szor-
galommal, de szinte hasonlíthatatlan fény-
nyel világolt a' maga' tudományos Ké-
rében. Tanulását az ide való Evang. Ref.
Kollégymban kezdette, a' híres Lejdai
és Göttingai Akadémiákon nagyobb tö-
kéletességre vitte — 's 1795' elején az
ide való Evang. Ref. Sz. Ekklá. Papjá-
vá lett, mely pályájában csak hamar ma-
gara vont a' Közönség figyelmét, mint
a' ki epochát kezdett a' chathedrai éke-
senszöllásban. Majd 1797-be az ide való
Evang. Ref. Kollégymba a' Historia, É-
kesenszöllás, és régi Literatura Profes-
sorává neveztetett, mely tudományok
körüli 24 esztendeig sok derék Tanítvá-
nyokat formálva faradozott. 1821-ben
nevét viselő nagyobbik fia által ezen fak-
jában felváltatván, ugyan ezen Fő Os-
kolába a' Keresztény Hit- és Erkölcs-
Tudomány, az Eklézsiái Történetek,
tanítására és Sz. Írás Magyarázására lé-
pett által. A' lelki világosság baráttja a-
zomban testi világosságát az elsőnek ke-
resésében elvesztvén, ezen szomorú eset-
ből származott bánatjának ez előtt 6 hó-
napokkal egy erejét kimerítő gutta ütés
lett a' következése — 's ezen fölő dec. 4-
edikén estvéli 9 óraker és 40 minuta-
kor bé-végzé tsendesen a' derék em-
ber bétés életét 67-edik esztendejében, ki
nem csak tudományos széles ki művel-
tségével, de a' köz-jón intézett buzgó
munkásságával, 's ember szeretetével, a'
maga idejének ritka disze volt. Legked-
vesebb társalkodása a' régi class. cu Gó-
rögökkel és Rómákkal volt, a' mit nyil-
ván lehet latni nyomos, veős, rövid hat-
hatós írása módján. Számos halotti Órá-
tziói vagynak kiyomtatva, de más mun-

kái is — egy deák Chrestomathia, Livius, kivonásban, deák Grammatika — Közönséges Historia, melyet azomban szemei meg gyengülése miatt bé nem végezhetett, és Columella de re rustica írt könyvének derék jegyzésekkel való kiadása. Sok munkái, mellyek a' Historiára, régi Literaturára, és Theológiára tartoznak — maradtak kézírásban. — Ha igaz Hortiusnak mondása Principibus placuisse viris, nonultima lausest, — az idvezült e' részben szép emlékezetet hagyott hátra maga után; mert e' kis haza igen sok részszerént ugyan elhunyt, de életben is lévő Nagyai és Főemberei betsülését és bizodalmát meg érdemelte, 's élete részét, a' nagyokkal való társalkodásban töltötte. — Végre házában is mint Férj, atya és gazda, a' mint legnagyobb tiszteletet érdemlő volt, éppen úgy Kedvességének méltó örökös banatot okozot elhunyasával. Ez előtt tiz esztendővel a' Reformátzió 5-edik Százados innepén tartott és nyomtatásban is kijött Beszéd e nem tsak tudományjának de kinyílt, 's a' vilagosságban magossan emelkedett lelkének. Századok mulva is ditső emléke marad — monumentum aere perennius mely nem utolsó bizonytságot fog tenni, erdős kis hazánk ez időbeli vallásos culturájáról. — Nyugodjanak esendesen betseshamvai!!!

Brassó dec. 1-sője-olta, egészen be van-zárva: 3-adikán, egy Oláh-t megölttek a' kordon' őrállói, mivel a' kordonon által szökött és a' kiáltásra nem akart megállani. — Szebenben is, a' Cigániában bezártak 4 házat, a' hol valami Brassaiak voltak szállva: de ezért még, hála Istennek, nints pestis. — M. Vásárhelyről reménylünk új tudósításokat. — Sajnáljuk, hogy rebegő Olvasóinkat hivatali tudósításokkal nem esz-

mélthetjük. Már tized napja (dec. 5-ödikén írja) hogy Brassóban, a' gyanús házából senki-se holt-ki, 's a' bezártakban is tsak 7 beteg van, és ezek is mint a' Stáb' Orvosa' elő-adásából kitéttik, többnyire, más nyavajában vannak. A' Muszkák, a' legújabb tudósítások szerént, vissza mentek volna, még a' Pruthon is; de, önkéntesen, nem erőszak-tól kényszerítette. De ezt még nem lehetni: mert a' georgowai várvéden kívül, tudunkra, sehol sints Török a' 2 Vajdaságban. A' legfőbb muszka téli hadi szállás, úgy láttzik, tsakugyan Jassy fog lenni.

K ü l ö m b f é l é k

Favre Úr, montpellieri fi, egy tálentommal teljes Képiró, ki egy-időben Girodet felett elnyerte a' feltett jutalmat, minekutánna tanulását Olaszaországban elvégezte volna, sok ideig maradt azon országban, 's végre, megtelepedett hazájában, a' Királytól Baró rangot nyert a' maga' személljére. Ez az elme-Mester, talentoma által nagy gazdaságot gyűjtött össze, és nem tsak hazájával tett véghetetlen sok jót, hanem, ezen jótéteményeket, mostanában azzal koronazta-meg, hogy a' könyvtárát, rézmetszés-kabinéttját, képeit és kőfaragási munkáit a' városnak ajándékozta. Ez a' gyűjtemény, együtt véve, meg-ér 1 millió frankot.

Bambergben, oct. 20-dikán Hans Sachs-ot játtzották a' Játékszinen, nagy meglegedésre. Egynehány Susterlegény megboszankodván rajta, játék után megfesték az Directort és egy más Játékost, jól elhusángolták azokat 's elillantottak. De megfogták őket, és volt közöttök egy ifju Mászter Hans Sachs nevezetű; ki úgy képzelődött, hogy ezt a' Játékdarabot ő-rá készítették volna, mint satyrát!

Leánynyevelő Oskola — Mellyet Pósonyban állított-fel, volt Phil. Prof. Reichel Ferentz Úr és felesége, hol min-lent, a' mi egy leányféle szeméjlt illet, nagy gondal tanulhatni.

Magyarázó Jobbitás

Az Erdélyi Híradó 47-edik számja dalt az Erdélyb. név-szerént pedig Brassó-b. és Maros Vásárhelyen kiütött Pestises szörnyülállásokról kibirdettetett volt egy Maros Vásárhelyről költ levél, melynek némely Czikkélyei, nevezetesen pedig az abban fel hozott Javallások némely olvasóinknak ára a' vélekedésre adhat-nának alkalmatosságot, mintha a' Fő Kormányzói Felsőbbség ezen nagyon kényes tárgyban nem mindent követett volna el, a' mi szükségesképpen meg kívántatott volna. Ezeknek tehát és más szomszédos Tartományokbeli Olvasóink-nak is meg nyugtatásokra kötelessé-günknek lenni esmérjük bővebben kivi-lagosítani és ki magyarázni azt, hogy említett érdemes Levelezőnk akkor, a' mikor Levelét írta u. m. n.óv. 24-edikén voltaképpen még nem tudhatta a' tisztelt Fő Kormányának azon czél ar-nyos, hathatos, és foganatos Rendszabá-sait, mellyeket mind azon helyekre, az hól a' Pestis magát ki ütötte, mind pe-dig közönségesen az egész Ország Tiszt-ségeihez már az előtt is, de nevezete-sen az után tett, és ma is minden nap tézsen: mellyeknek az Isteni kegyelem is hozzá járulván oly foganottya lett, hogy Brassóban, a' hol a' Pestis magát előbb ki-ütötte tsupán tsak két háznál a' nélkült hogy tovább is terjedett volna, tsak 17 személy halálozott el. Mros. Vásárhelyen pedig tel-jes meggyőződés szerént valóságos pestis-ben egy. De mind a' két helységben már ma úgy állanak a' környülállások, hogy a' Fő Kormány hivatalos Tudósításokat vett áról, hogy mind Brassóban, mind

pedig Maros Vásárhelyt a' pertisnek to-vább terjedése a' Czél-arányos Rendelé-sek, és szoross vigyázat következésül megakadályoztatott, és ha valamely kü-lönös nem várt eset elő nem adja ma-gát, melyről semmi Felsőbbség nem fe-llelhet, méltán lehet reményleni azt, hogy igen rövid időn a' pestistől való félelem ezen egész Nagy Fejedelemség-ben elenyészik; az érdemes Levelező' azon gondoskodásának is, hogy a' pes-tist ezen N. Fejedelemségben hibetőleg behozott Geréb Andrásal mit kelessék tenni, a' Fő Kormányának Rendelése, mellyeket eddigelé is megtett és még ezután megteendő, semmi helye nem lévén.

—o—000—o—

A' szerentsétlenség nem törölheti-el a' hasznos szokást. Szörnyü számmal van már a' gőz által, puszkapor által 'sat. lett szerentsétlenség. — Most, London-ban, a' Covent - Garden Játékszinben két dolgozó vigyázatlan ember, égő gyer-tyával lépett-be egy gáz-zal (tűzfogó párával) tele-volt szobába, 's a' para fellobbant, sok embert megölt. A' Já-tékszin' Directora már azelőtt úgy szán-dékozott, hogy a' para-világítót el fogja törölni.

Hirdetés

A' Kološ-monostori Uradalom' mo-nostori Serháza, az ehhez megkívántató minden jó eszközökkel és épületekkel együtt, a' Ns. Sz. K. Kološvár városa' piattza' szegletén, és az Uradalom' Öt falujában-lévő szabad Serárúltásbeli jussok;— úgy nem különben —

Az Uradalom' Bács, Kajántó és Bo-gártelki Fogadó, a' Bor és Pálinka-árúltásbeli jussal, e' foljó December 20-adikán, licitatio' útján, a' többet igé-rőnek, árendába fognak adattatni.— A'

kik a' Feltételekről előre kívánnak tudósíttatni; jelenthetik magokat a' K. Mostonori Uradalni Tiszteknél.

AZ ERDÉLYI HIRADÓ'

Tisztelt Olvasóihoz

Háládatos köszönetét küldi ezen Híradó' Kiadója, először ugyan, azon Tisztelt Olvasóknak, kik a' múlt esztendő' végén kibotsátott reménységgel teljes kérésünkre, tselekedettel feleltek-meg, midőn köztök olyanok is találtattak, kik 10, sőt egy a' legbuzgóbbak között, 13 új Előfizetőket szerzett, és igen kevés vólt, a' ki egyyet-se szerezhetett volna. Köszöni továbbá előmentét azon újabb Olvasók' hazaföldi bugóságának is, kiknek segedelmek nélkül, a' Híradó, hihető, az első esztendei könnyára jutott volna, melyet még maig is nyög. Mostani bizodalmas kérésével is egyedültsak a' mostani Tisztelt Olvasókhoz 's a' Eges. aerarium' kedvéért, némelyik. Postahivatalokhoz is foljamodik, tudván azt, hogy a' Ns. Közönség nem-olvasó része nem tehet ítéletet arról, a' mit nem esmér. Fogunk iparkodni (talán már valahára segedelemmel), hogy azon betses levelekre, mellyeknek a' száma igen sok, és hálá-adást érdemlő nem reménylett kecsgetésekkal teljes, munkálkodásunk által mind inkább és jobban megfelelünk, belé-szokván a' bőltsebb Olvasók' izlé-

se' s hajlandosága' megesmérésébe, az említett levelekhez hasonló levelek által.

Az Erdélyi Híradó' taxája, valamint e' foljó esztendőben, úgy 1829-ben is, egész esztendőre 10, félre 5 for. lessz Conv. pénzben. A' pénz megérkezése előtt, nem lehet a' Híradót megindítani. Az új Olvasók ne múlassák-el Adresseiket olvashatólag és hiba nélkül megírni. A' pénzt, lehet küldeni alkalmatosság által, lehet Diligence vagy Posta által, frankózza. Az adresse' nyomtatása fél esztendő alatt teljességgel nem változhatik, a' mint először kinyomtatott, úgy marad, a' leírhatatlan zavar' elkerülése' kedvéért. — Száz esztendőkre szóló dolgokat fog szólni az 1829-edik esztendő: ezek azok, a' miket a' Híradónak—campusához mérve—elő kell adni.

Kolozváron, benn, a' Híradó' taxája fél esztendőre 4 for. 30 xr; és a' ki Híradóját a' Levélhordó által viteti-el, fizet ennek tettése szerént egykeves jaltalmat: ha pedig tselédje által hordaja; elmúlhatatlanul szükséges, hogy a' Nyugtató írás az elvívónél minden kerülővel nálla legyen, mert a' nélkül senkinek egy árkust sem lehet kiadni — azért, mivel' ekkorig némelleyekhez 2- -3 árkust is vittek, különbféle személjek, a' Kiadó' nagy kárával.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben		
	Béts,	Növ.		London,	Növ.	
Bank-Oblig. 1.1/2 pC.	49.7/8	28	50. —	Consols, 3 pC.	17	18
Pengőpénz-Obl. 5 pC.	95.1/2	29	95.17/32	Stocks-Prémie, Sh.	—	—
Roths. 1820, 1000f. CP.	—	Dec. 1	95.9/16	Brasiliai Bons	64 1/2	64.3/4
Partial. 1821. Ua.	124.7/8	—	—	Buenos-Ayresi	—	—
Bankaktia, 1000f. CP.	1094.3/4	—	124.3/4	Columbiai	21.1/2	22 1/4
Páris, Növ.	19	—	125. —	Mexikói	34.1/2	34.5/8
Consols 5 pC.	106.30	—	106.95	Portugalli	55.1/2	55.1/2
Ugyanaz 3 pC.	74.95	—	74.85	Muszkaországi	95. —	94.1/4
Bank-aktia, 2000 Fr.	—	—	—	Görögországi	18.1/4	18.1/2

